

УДК 342.9:338.45(477)

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8\(48\)-1046-1055](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8(48)-1046-1055)

Кузьменко Оксана Володимирівна доктор юридичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри публічного та міжнародного права Юридичного інституту Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-0830-766X>

Чорна Вікторія Григорівна доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та міжнародного права Юридичного інституту Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-6072-0283>

Островський Сергій Олександрович кандидат юридичних наук, доцент, старший викладач кафедри державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України, <https://orcid.org/0000-0001-9520-4732>

ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ОБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ: КОНЦЕПТУАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ПІДХІД

Анотація. У статті досліджено концептуально-правові засади визначення індустріальних парків як об'єктів публічного адміністрування. Підкреслено, що сучасне українське законодавство, хоча й фіксує загальні умови створення та функціонування індустріальних парків, однак не розкриває їх публічно-правової природи. Такий підхід зумовлює необхідність доктринального осмислення цього феномену в площині адміністративного права.

Розкрито ключові ознаки індустріального парку як об'єкта публічного адміністрування, що водночас виступає інструментом реалізації державної політики у сфері економічного розвитку, регіонального вирівнювання, модернізації промисловості та стимулювання інвестицій.

Аргументовано, що індустріальні парки мають не лише господарське, а й виразне адміністративно-організаційне значення.

Здійснено аналіз функціональної ролі органів публічної влади у процесі ініціювання, створення, підтримки та регуляторного супроводу індустріальних парків. Особливу увагу приділено нормативному оформленню делегованих повноважень, бюджетному стимулюванню, адміністративному нагляду та інституційному забезпеченню розвитку таких об'єктів.

Окреслено модель публічного адміністрування індустріальними парками як динамічного управлінського процесу, що включає стратегічне планування, узгодження публічних і приватних інтересів, правове регулювання

інфраструктурного забезпечення та формування середовища для локалізації виробництва.

Підкреслено необхідність міжгалузевого підходу до формування правового режиму таких об'єктів.

Обґрунтовано наукову потребу в дослідженні індустріальних парків саме як публічно-правових інститутів, що функціонують в межах адміністративно-правової системи та підпорядковані принципам публічного інтересу, правової визначеності, підзвітності й ефективності. Установлено, що їх правовий статус потребує концептуального переосмислення з урахуванням сучасних викликів післявоєнного розвитку та інтеграції України до глобального економічного простору.

Ключові слова: індустріальний парк, публічне адміністрування, адміністративне право, публічний інтерес, інституційне забезпечення, органи публічної влади, державно-приватне партнерство, адміністративна модель, інфраструктурна політика, модернізація промисловості.

Kuzmenko Oksana Volodymyrivna Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Head of the Department of Public and International Law, Law Institute, Vadym Hetman Kyiv National Economic University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-0830-766X>

Chorna Viktoriia Hryhorivna Doctor of Law, Professor, Professor at the Department of Public and International Law, Law Institute, Vadym Hetman Kyiv National Economic University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-6072-0283>

Ostrovskiy Serhii Oleksandrovych PhD in Law, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of State Security, Kyiv Institute of the National Guard of <https://orcid.org/0000-0001-9520-4732>

INDUSTRIAL PARKS AS OBJECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION: A CONCEPTUAL AND LEGAL APPROACH

Abstract. The article explores the conceptual and legal foundations for defining industrial parks as objects of public administration. It is emphasized that although current Ukrainian legislation outlines the general conditions for the establishment and operation of industrial parks, it fails to reveal their public-legal nature. This gap necessitates doctrinal interpretation of the phenomenon within the framework of administrative law.

The key features of an industrial park as an object of public administration are examined, emphasizing its role as a tool for implementing state policy in the spheres of economic development, regional equalization, industrial modernization, and investment stimulation. It is argued that industrial parks possess not only an economic

and managerial character but also a pronounced administrative and organizational significance.

The article analyzes the functional role of public authorities in initiating, establishing, supporting, and providing regulatory oversight for industrial parks. Particular attention is devoted to the normative formalization of delegated powers, budgetary incentives, administrative supervision, and the institutional support mechanisms for the development of such entities.

A model of public administration for industrial parks is outlined as a dynamic process involving strategic planning, reconciliation of public and private interests, legal regulation of infrastructural provision, and the formation of a favorable environment for industrial localization. The necessity of an intersectoral approach to the development of the legal regime for industrial parks is emphasized.

The study substantiates the academic necessity of analyzing industrial parks as public-law institutions operating within the administrative-legal system and subordinated to the principles of public interest, legal certainty, accountability, and administrative efficiency. It is concluded that the legal status of industrial parks requires conceptual reassessment in light of the contemporary challenges of post-war recovery and Ukraine's integration into the global economic space.

Keywords: industrial park, public administration, administrative law, public interest, institutional support, public authorities, public-private partnership, administrative model, infrastructure policy, industrial modernization.

Постановка проблеми. Індустріальні парки в Україні розглядаються переважно через призму інвестиційної привабливості та господарсько-правового механізму їх створення, тоді як їх адміністративно-правовий статус залишається недостатньо дослідженим. Відсутність чіткої концептуалізації цих об'єктів як елементів публічного адміністрування ускладнює реалізацію контрольних, наглядових та координаційних функцій з боку держави та органів місцевого самоврядування. Крім того, механізми делегування повноважень керуючим компаніям, взаємодії з публічними органами та юридичного супроводу функціонування індустріального парку мають фрагментарний характер. Це породжує колізії в правозастосуванні та унеможливорює системне регулювання розвитку таких об'єктів у стратегічному плануванні. У зв'язку з цим постає необхідність наукового осмислення індустріального парку як об'єкта публічного права з притаманними йому адміністративно-правовими ознаками.

Аналіз наукових джерел. Проблематика індустріальних парків отримала відображення у працях таких дослідників, як Л.Я. Беновської, О.М. Бойко, І. Ю. Гужви, В. В. Галасюк, М. Л. Данилович-Кропивницької, О.Ю. Єгорова, С.М. Марчишинець, В. Г. Панченка, Н.Т. Рудь, Л. І. Федулової, Ю.В. Чириченко.

У наукових публікаціях розглядаються здебільшого окремі аспекти функціонування індустріальних парків, переважно у контексті стимулювання інвестицій, економічного зростання чи доцільності їх впровадження в Україні.

Значна увага також приділяється дослідженню їх як інструментів регіонального розвитку або елементів державної промислової політики. Водночас питання адміністративно-правової природи індустріальних парків, а також їх статусу як об'єктів публічного адміністрування, залишаються фрагментарно висвітленими. Це актуалізує необхідність комплексного правового аналізу з урахуванням публічно-управлінської специфіки зазначених об'єктів.

Метою статті є здійснення науково обґрунтованого аналізу індустріального парку як об'єкта публічного адміністрування, з'ясування його адміністративно-правової природи, визначення характерних ознак та структури управлінських повноважень суб'єктів публічної влади щодо його створення, функціонування, підтримки та контролю, а також формулювання концептуальної моделі правового регулювання індустріальних парків в умовах сучасної економічної політики та післявоєнного відновлення України.

Виклад основного матеріалу.

Індустріальні парки становлять собою спеціалізовані територіальні утворення з визначеним правовим статусом, які створюються для розміщення підприємств виробничого, логістичного та науково-технічного профілю на заздалегідь підготовлених ділянках із розвиненою інженерно-транспортною інфраструктурою, наданням комплексу сервісних послуг, спрощеними регуляторними процедурами та впорядкованим механізмом державного стимулювання. У правовому розумінні вони являють собою інституціональну форму реалізації економічної політики держави через публічно-правові інструменти, що забезпечують сприятливе середовище для залучення капіталу, підтримки підприємництва та забезпечення збалансованого регіонального розвитку.

Застосування індустріальних парків як засобу державної індустріалізації має глибоке історичне коріння. Перші такі утворення з'явилися наприкінці XIX - на початку XX століття у Великій Британії та США. Зокрема, у 1896 році поблизу Манчестера було створено Траффордський індустріальний парк, а в 1907 році поблизу Чикаго - перший подібний об'єкт у США. Надалі цей досвід був адаптований країнами Азії, зокрема Сінгапуром, який у 1951 році запровадив перший індустріальний парк на своєму континенті, що стало початком активного поширення цієї моделі у країнах, які здійснювали структурну трансформацію економіки[1, с. 43].

Поява перших індустріальних парків датується кінцем XIX - початком XX століття і пов'язується з економічною практикою країн Західної Європи та Сполучених Штатів Америки. Зокрема, у 1896 році поблизу Манчестера було започатковано Траффордський індустріальний парк, створений за ініціативи компанії «Shipcanal and Docks», який вважається першим цільовим промисловим кластером із територіально-інфраструктурною організацією. Станом на сьогодні у світі функціонує понад 15 тисяч індустріальних парків, що свідчить про їхню стійку ефективність як інструменту державної промислової та регіональної

політики. Вони сприяли динамічному економічному зростанню країн Західної Європи та Північної Америки у другій половині XX століття, економічному прориву країн Східної Азії наприкінці XX - на початку XXI століття, а також посиленню промислового потенціалу таких країн, як Туреччина, Польща, Словаччина, Угорщина[2, с.85].

Однією з ключових юридичних ознак індустріального парку є наявність правового механізму його створення. Йдеться про визначену законом процедуру ініціювання, погодження та затвердження рішення про створення індустріального парку відповідним органом публічної влади. Такий механізм включає прийняття нормативно-правового акта, який має індивідуально-конкретний характер і підтверджує волю держави або територіальної громади на формування такого об'єкта як інструмент реалізації публічного інтересу. Таким чином, індустріальний парк виникає не шляхом вільного розсуду приватних осіб, а на підставі публічно-правового акта, що формує основу його легітимності та підпорядкованості адміністративно-правовому режиму.

Наступною ознакою, яка визначає правову природу індустріального парку, є його функціональна орієнтованість на розміщення суб'єктів господарювання у пріоритетних секторах економіки. Це означає, що така територія формується з урахуванням державних або регіональних стратегій економічного розвитку, які передбачають стимулювання певних видів виробництва, інноваційної діяльності або наукоємних технологій. Індустріальний парк у цьому аспекті виступає як засіб реалізації управлінських функцій держави щодо структурної трансформації економіки через упорядковане планування просторового розміщення підприємств. При цьому господарська діяльність, що провадиться в межах парку, має відповідати встановленим критеріям галузевої пріоритетності, що відображається у відповідному положенні або концепції його розвитку.

Третя ознака полягає у наданні індустріальному парку спеціального правового режиму, що закріплюється нормативно-правовими актами і має комплексний характер. До елементів такого режиму належать передбачені законом пільги та преференції, зокрема у податковій, митній, земельній та адміністративній сферах. Йдеться, зокрема, про можливість звільнення або зниження ставки оподаткування, спрощення дозвільних процедур, зменшення вартості або тривалості адміністративних послуг, що надаються суб'єктам господарювання в межах парку. Спеціальний правовий режим функціонування спрямований на створення економічно привабливого середовища для інвесторів, а також забезпечення реалізації державної політики підтримки вітчизняного виробництва та інновацій.

Четверта ознака стосується залучення органів державної влади та органів місцевого самоврядування до здійснення управлінських, контрольних і наглядових функцій щодо діяльності індустріального парку. Таке залучення відбувається в межах адміністративно-правової компетенції публічних органів та передбачає їх участь у формуванні регламентів функціонування парку, укладанні

договорів із керуючими компаніями, розподілі фінансових ресурсів, здійсненні моніторингу ефективності функціонування та додержання умов законодавства. У межах цього механізму реалізується принцип публічної відповідальності та підзвітності, оскільки діяльність індустріального парку має відповідати не лише економічним показникам, але й цілям державної індустріальної політики.

П'ята ознака полягає у фіксації статусу індустріального парку у відповідному публічному реєстрі, ведення якого забезпечує офіційне визнання такого об'єкта в межах правового поля. Занесення до реєстру є юридичним фактом, що підтверджує дотримання встановлених законом вимог до створення парку, правосуб'єктність керуючої компанії, відповідність запропонованого проекту інтересам публічного управління. Реєстрація забезпечує правову визначеність, легітимацію діяльності індустріального парку та можливість застосування до нього спеціального правового режиму, а також є умовою для отримання бюджетної підтримки та реалізації проектів за участю міжнародних фінансових інституцій.

Особливістю індустріальних парків як об'єктів правового регулювання є їх комплексна, багаторівнева правова природа, яка поєднує у собі економічну, територіальну та управлінсько-адміністративну складові. З правової точки зору індустріальний парк не є суто майновим чи організаційним утворенням, а виступає результатом цілеспрямованої державної політики, що реалізується через формалізовані управлінські процедури та публічно-правові механізми. Його функціонування забезпечується не лише приватною ініціативою, а й чітко врегульованою нормативною базою, яка встановлює процедури створення, критерії відбору, інституційне забезпечення та форми державного втручання.

З одного боку, індустріальний парк виконує функцію інструменту економічного розвитку, що виявляється у стимулюванні підприємницької діяльності, зростанні виробництва, технологічному оновленні, зниженні регіональних диспропорцій та залученні іноземного інвестора.

Цей аспект передбачає формування пільгового економічного середовища, що досягається через застосування фінансових, податкових, митних та адміністративних стимулів, які прямо передбачені чинним законодавством.

При цьому важливо, що ці стимули надаються не в межах договірної автономії, а як прояв імперативної волі держави, яка намагається забезпечити реалізацію публічного інтересу.

З іншого боку, індустріальний парк має просторову, тобто територіальну організаційну форму, яка вимагає особливого підходу до землекористування, інфраструктурного планування, зонування та забезпечення доступу до інженерних, транспортних і комунальних мереж. Правове регулювання у цій сфері охоплює низку адміністративних процедур, пов'язаних із виділенням земельної ділянки, зміною її цільового призначення, погодженням технічних умов і отриманням дозволів на будівництво та експлуатацію об'єктів. Таким чином, просторовий вимір індустріального парку є об'єктом інтенсивного

нормативного впорядкування з боку публічних органів, що створює правову базу для контрольованого й збалансованого розвитку відповідної території.

У свою чергу, третя складова правової природи індустріального парку є його інтеграція у систему адміністративного управління. Така інтеграція передбачає участь уповноважених органів державної влади та органів місцевого самоврядування в усіх стадіях життєвого циклу парку: від ініціації й реєстрації до моніторингу, оцінки ефективності та припинення діяльності. Ці повноваження реалізуються шляхом видання адміністративних актів, здійснення контролю за додержанням законодавства, застосування заходів адміністративного впливу у разі виявлення порушень. Крім того, до функціональних елементів адміністрування належить бюджетне фінансування заходів підтримки, укладання договорів з керуючими компаніями, делегування повноважень та координація діяльності залучених суб'єктів.

В Україні правовий статус індустріальних парків визначено положеннями Закону України «Про індустріальні парки», який унормовує основи їх створення, функціонування, державної підтримки та ведення відповідного реєстру. Згідно зі ст. 1 цього Закону, індустріальний парк - це визначена ініціатором створення земельна ділянка з відповідною інженерно-транспортною інфраструктурою, в межах якої суб'єкти господарювання здійснюють господарську діяльність у сферах переробної промисловості, перероблення відходів (крім видобутку корисних копалин і металургійного виробництва), а також науково-технічної діяльності, на підставі відповідного договору та у межах спеціального режиму, визначеного законом[3].

Разом із тим Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» містить інше нормативне визначення поняття «технологічний парк (технопарк)», під яким розуміється організація, створена в визначеному нормативно-правовими актами порядку, з метою проведення прикладних наукових досліджень та розробок, освоєння результатів науково-технічної діяльності, їх доопрацювання до рівня інноваційного продукту і подальшого впровадження у виробництво[4].

Якщо порівняти правовий статус індустріального парку та технологічного парку, можна виявити низку концептуальних відмінностей. Насамперед, індустріальний парк організується на базі визначеної території та фокусується на розміщенні суб'єктів господарювання, які здійснюють виробничу або прикладну науково-технічну діяльність, за умовами спеціального адміністративно-економічного режиму. Натомість технологічний парк має інституційну форму юридичної особи, створеної з метою розвитку інноваційної діяльності, технологічного трансферу та комерціалізації наукових розробок. Крім того, у правовому полі технологічні парки позиціонуються як суб'єкти реалізації державної науково-технічної політики, тоді як індустріальні парки слугують переважно просторовим середовищем для реалізації виробничих ініціатив на основі державно-приватного партнерства.

Отже, незважаючи на схожість у використанні стимулюючих механізмів, ці об'єкти відрізняються за організаційно-правовою формою, функціональною метою, суб'єктом складом і змістом публічного інтересу, що на них спрямований.

Треба зазначити, що чинне законодавство України у сфері індустріальних парків характеризується обмеженням обсягом правових гарантій та пільг для учасників таких утворень, що істотно знижує ефективність їх функціонування як інституційного механізму економічного розвитку. Закон України «Про індустріальні парки»[3] містить лише базові положення щодо створення та організації діяльності таких парків, тоді як інструментарій державної підтримки є надзвичайно обмеженим. Серед чинних преференцій передбачено цільове фінансування на безповоротній основі, надання безвідсоткових кредитів для облаштування територій індустріальних парків та звільнення резидентів парків від пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту. Такий підхід не дозволяє створити повноцінну мотиваційну модель для інвесторів, що знижує інтерес до участі у таких проектах та обмежує здатність парків до залучення приватного капіталу.

З метою виправлення цієї диспропорції та актуалізації національного правового режиму індустріальних парків потрібно, на нашу думку, суттєве оновлення нормативно-правового регулювання індустріальних парків шляхом імплементації комплексу інституційних і фіскальних стимулів, що відповідають сучасним викликам економічної відбудови та міжнародним практикам стимулювання промислового виробництва.

Запровадження податкових, митних і фінансових преференцій має відбуватися на основі чітких і прозорих критеріїв, спрямованих на досягнення конкретного економічного результату, а не на формальну підтримку суб'єктів господарювання.

Зокрема, ми вважаємо необхідним передбачити у спеціальному податковому законодавстві, а саме у Податковому кодексі України, положення про тимчасове повне звільнення резидентів індустріальних парків від сплати податку на прибуток підприємств на строк до п'яти років, із подальшим застосуванням пільгової ставки у розмірі дев'яти відсотків - за умови цільового використання отриманого прибутку на інвестиції у модернізацію виробництва, придбання обладнання або розширення виробничих площ.

Така норма передбачена проектом Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення інвестицій у промисловий сектор економіки» (реєстраційний № 2554а-д)[5]. На нашу думку, реалізація цього положення дозволить забезпечити реінвестування капіталу безпосередньо в межах індустріального парку, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності виробництв, локалізованих у межах таких об'єктів, та формуванню стабільного зростання у галузях із високим мультиплікативним ефектом.

Крім того, ми вважаємо за доцільне звільнити резидентів індустріальних парків від сплати ввізного мита на обладнання, технологічне устаткування та комплектуючі вироби, що імпортуються виключно з метою облаштування виробничої інфраструктури в межах таких парків. Така преференція має ґрунтуватися на цільовому характері ввезення відповідних товарів та бути безпосередньо пов'язана з виконанням умов участі в індустріальному парку відповідно до затвердженого договору та реєстраційної документації. Ми виходимо з того, що ця норма не повинна поширюватися на товари широкого комерційного вжитку, а виключно на основні засоби виробництва, що мають визначений код товарної номенклатури згідно з вимогами митного законодавства.

Доповненням до цієї ініціативи, на нашу думку, має стати впровадження механізму відстрочення сплати податку на додану вартість, що виникає при ввезенні такого обладнання, строком до п'яти календарних років. Вказаний механізм має супроводжуватись чітко визначеною процедурою адміністративного оформлення, зокрема за спрощеним алгоритмом погодження з Державною митною службою та Державною податковою службою України. Доцільно передбачити, що така розстрочка не потребуватиме надання податкової застави або банківських гарантій для сум податку на додану вартість, не перевищуючих встановлену граничну межу, що визначатиметься Кабінетом Міністрів України.

Висновки.

У сучасних умовах повномасштабної збройної агресії проти України питання оновлення промислової політики та пошуку ефективних механізмів економічного відновлення набуває особливої актуальності.

В цьому контексті індустріальні парки постають як потенційно дієвий інструмент публічного адміністрування, здатний забезпечити інституційну стабільність, акумулювання інвестицій і просторову реорганізацію економічної активності. Їх розвиток потребує цілеспрямованої державної підтримки, глибокої нормативної адаптації та інтеграції в систему стратегічного планування післявоєнного розвитку.

Враховуючи необхідність поєднання інвестиційної привабливості з адміністративною спроможністю, індустріальні парки повинні розглядатися не лише як економічні майданчики, а як структуровані об'єкти публічного інтересу. Їх нормативно-правовий статус має відповідати завданням державної відбудови, регіональної консолідації, розвитку критичної інфраструктури та забезпечення зайнятості населення у сферах із високим технологічним потенціалом.

Сучасні виклики вимагають переосмислення традиційних підходів до регулювання економічної діяльності. Індустріальні парки здатні відіграти роль локомотивів економічного зростання за умови ефективного адміністрування, належної правової визначеності та прозорого механізму стимулювання. Особливої ваги це набуває в умовах обмежених бюджетних ресурсів, підвищених ризиків та високого ступеня невизначеності у післякризовому періоді.

Водночас, індустріальні парки можуть стати просторовою основою нової індустріалізації, що поєднує цінності сталого розвитку, обороноздатності, регіональної економічної самодостатності та технологічної автономії. У цьому сенсі їх правове й управлінське переосмислення є не лише технічним завданням, а частиною широкої публічної політики держави, спрямованої на довгострокове зміцнення національної економіки та державності загалом.

Література:

1. Галасюк В. В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні. Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2018. Том 28. № 1. С. 40–50
2. Лекарь С. І. Міжнародні та вітчизняні реалії функціонування індустріальних парків. Економіка промисловості. 2017. № 1. С. 80–94.
3. Про індустріальні парки: Закон України № 5018-VI від 21.06.2012. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 50. Ст. 564. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>
4. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16 липня 1999 року № 991-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 40. Ст. 370. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14>
5. Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення інвестицій у промисловий сектор економіки»: реєстр. № 2554а-д від 06.08.2020 // Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2554%D0%B0-%D0%B4>

References

1. Halasiuk, V. V. (2018). Industrialni parky: svitovyi dosvid ta perspektyvy stvorennia v Ukraini [Industrial parks: global experience and prospects for implementation in Ukraine]. *Ekonomichnyi analiz – Economic Analysis*, Ternopil National Economic University, 28(1), 40–50.
2. Lekar, S. I. (2017). Mizhnarodni ta vitchyzniani realii funktsionuvannia industrialnykh parkiv [International and domestic realities of industrial parks functioning]. *Ekonomika promyslovosti – Economy of Industry*, (1), 80–94.
3. Zakon Ukrainy Pro industrialni parky vid 21 chervnia 2012 roku № 5018-VI [On Industrial Parks: Law of Ukraine No. 5018-VI of June 21, 2012]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2012, No. 50, Art. 564. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17> (Accessed: 17 July 2025).
4. Zakon Ukrainy Pro spetsialnyi rezhym innovatsiinoi diialnosti tekhnolohichnykh parkiv vid 16 lypnia 1999 roku № 991-XIV [On the Special Regime for Innovation Activity of Technological Parks: Law of Ukraine No. 991-XIV of July 16, 1999]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 1999, No. 40, Art. 370. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14> (Accessed: 17 July 2025).
5. *Proiekt Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo stvorennia spriyatlyvykh umov dlia zaluchennia investytzii u promyslovyy sektor ekonomiky» (2020): Reiestr. № 2554a-d vid 06.08.2020* [Draft Law of Ukraine No. 2554a-d on amendments to the Tax Code of Ukraine regarding favorable investment conditions in the industrial sector]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2554%D0%B0-%D0%B4> (Accessed: 17 July 2025).